

Beretning til Årsmødet 2015 på Hotel Frederiksdal

Indledning og lidt historik

Som mange af jer nok har fundet ud af, så er jeg meget optaget af historik, både i Danmarks Lærerforening og i fraktion 4. Med stor interesse har jeg fulgt den udvikling, der er sket med pensionistarbejdet i Danmarks Lærerforening gennem de sidste 15 – 20 år.

Da jeg gik på efterløn i 1997 var det helt naturligt for mig at etablere en seniorgruppe i min egen kreds, kreds 17, Rødovre.

Indtil da havde det eneste udspil for pensionister været en god og festlig middag med deltagelse af kredsstyrelsen og tale af kredsstyrelsens formand, fulgt op af underholdning, hvortil også aktive medlemmer var inviteret. Ganske udmærket, men kredsstyrelsen ville gerne noget mere, og udfordringen blev min, da jeg altid havde engageret mig i fagligt arbejde, været tillidsrepræsentant, medlem af kredsstyrelsen, kongresdelegeret og formand for kursusudvalget.

Hvordan etablerer man et pensionistarbejde i en kreds i Danmarks Lærerforening?

Naiv var jeg. Jeg ringede naturligvis til Vandkunsten og bad om oplysninger. Der var ingen, som vidste noget, og telefonnumre på de to HST medlemmer eller nogle af de 10 kongresdelegerede kunne jeg ikke få.

Men der var vist nok, sagde en venlig sjæl, jeg blev omstillet til, et godt pensionistarbejde på Frederiksberg og i Aarhus og vist også Aalborg.

Da der var kortere til Frederiksberg end til Aarhus og Aalborg, mødte jeg op på deres kredskontor, blev modtaget med stor venlighed og fik to navne, deriblandt Kamma Madsen præsenteret.

Så lidt styr på eller interesse for pensionistarbejdet havde man i foreningen den gang. Noget jeg også senere har kommenteret.

Siden har der været et tæt samarbejde mellem pensionisterne på Frederiksberg og i Rødovre, selvom vi i sandhed er ret så forskellige.

Efter flere henvendelser så det ud til, at der skete noget i foreningen. Omkring år 2000 arbejdede HST med et større Udviklingsprojekt med Astrid Schjødt Pedersen som formand, hvor man også rettede fokus mod pensionisterne som en mulig resurse i foreningen. I den forbindelse blev der i januar 2000 afholdt en konference med titlen ”Pensionistpolitik i Danmarks Lærerforening”, hvor jeg deltog, og af navnelisten fra dengang, kan jeg se, at der er et par andre her i salen, som var med, og det var også flere andre, som senere blev søjler i årsmøderne.

Jeg mener, at ideen med et årsmøde for fraktion 4 som erstatning for det ene HST medlem blev fostret af Astrid Schjødt Pedersen, formand for OAU ind til 2010.

Det første årsmøde blev, som I efterhånden har hørt ofte, afholdt i Odense i 2004, så dette er det 12. årsmøde. Nogle af jer har været med til dem alle.

Hvad er der så sket i de 11 år?

Arbejdet i FKS

I de fleste af de 11 forpligtende kredssamarbejders pensionistfora, FKS, har man fået regelmæssige årlige møder med repræsentanter fra alle kredsene. Jeg siger de fleste, for her kniber det stadig med fremmødet enkelte steder – og det er vores udfordring.

Også i år er der FKS'er, der ikke sender de 4 repræsentanter, som de kan, til årsmødet. Det er ikke acceptabelt. Til kongres og årsmøde stiller man op, eller har forberedt én af sine suppleanter.

Selvfølgelig kan der opstå helt usædvanlige og pludselige personlige ting, men vi har da oplevet en kongresdelegerets suppleant, som mødte op fra Jylland til kongres i København med end dags varsel. Sådan skal det være. Derfor må vi støtte og hjælpe de steder, hvor det ikke går så godt. Man skal respektere sit tillidshverv. Det bør pointeres ved de kommende valg i maj næste år.

I den sammenhæng vil jeg sige, at der er de kongresdelegerede meget stabile. Selvom de fleste af vores møder ligger i sommertiden sammen med seniorkurserne og familieferier, så er der ingen slinger i valsen. De møder trofast op. Tak for det.

Ellers er det min opfattelse efter møder ude i landet, at det går godt efterhånden i de fleste 11 FKS og i de lokale kredse. Man har fundet en god rytme i møderne og et godt og inspirerende samarbejde. Det er glædeligt, og sådan skulle det være alle steder. Men det er en udfordring!

Medlemstal og kontingent

Hvad medlemstallet i Danmarks Lærerforening angår, er det desværre stadig faldende. Siden 2008 er medlemstallet i fraktion 1-3, de såkaldte aktive medlemmer, faldet med 8.000. Ikke desto mindre viser en nylig undersøgelse, at organisationsprocenten stadig er høj, godt 95 %, noget mange fagforeninger misunder os. Faldet skyldes primært besparelser i kommunerne. Der er forsvundet mere end 5.000 lærerstillinger de sidste år, og de lærere, der søger til privat- og efterskoler bliver medlemmer af Frie Skolers Lærerforening, som vi i øvrigt har et godt samarbejde med i LC.

Nu kommer der nogle tal, som I skal høre godt efter!

Medlemstallet i fraktion 4 passerede allerede i slutningen af 2013 de 20.000. Ved udgangen af 2014 var vi 20.957, en forøgelse gennem året på 937. Så langt så godt.

I sidste uge, som oplæg til HST mødet den 25. – 26. august, kom de nyeste medlemstal for 2015 til og med juli måned. Her var der et fald på 71 i fraktion 1 mod 400 i den tilsvarende periode sidste år. Fint! Der er i alt ved udgangen af juli 2015 54.029 medlemmer i fraktion 1.

I fraktion 2, børnehaveklasselederne, er der 3.128 medlemmer med et fald på 4 mod 18 i samme periode 2014. Godt nok.

Der er 3.889 i fraktion 3, skolelederne, med en stigning på 2 mod et fald på 60 i samme periode sidste år. Godt for skolelederne, da de mistede hele 118 medlemmer sidste år.

Men nu kommer det værste! Der er fra januar 2015 til juli 2015 et fald på 291 i fraktion 4 mod 83 i den tilsvarende periode sidste år. Mere end en tredobling. Jeg ved godt, man ikke skal male Fanden på væggen, men han kan hurtigt komme det, og det er tal, vi skal være opmærksomme på. Hvad er årsagen? Hvad kan vi gøre?

Vi ved jo, at en ny gruppe af pensionister efterhånden er dukket op, nemlig de lærere, der har været overenskomstansatte, og som ikke er tjenestemænd. Nogle af dem har ikke så gunstige pensioner. Vi kender alle 93 gruppen, som virkelig er dårligt stillede i forhold til tjenestemandsguppen. Denne gruppe kan det blive svært at fastholde som medlemmer, de har ingen umiddelbar fagforeningsinteresse, da deres pension er en privat pension gennem Lærernes Pension. I deres aktive lærerliv kan de fratække deres fagforeningskontingent i skat, fordi overenskomsten og reguleringsprocenten af deres pensionsindbetalinger aftales af DLF. Vi har før drøftet, om denne gruppe melder sig ud ved pensionering. Hidtil har man ikke kunnet se en klar tendens i personaleafdelingen. Men jeg vil bede foreningen om at undersøge dette problem nærmere, så vi kan handle derefter.

Jeg har tidligere i HST spurgt om muligheder for et differentieret kontingent for OK pensionister, men blev afvist. På et af de sidste møder i HST før ferien var det fremme igen, og jeg blev ikke helt afvist.

Stadig er det sådan, at alle pensionister betaler 1/3 af de aktive i kontingent, for tiden 852,00 kr. og stadig kontingentfrihed fra 75 år - så længe det varer!

Der skal arbejdes videre med differentieret kontingent for OK pensionister.

Ude i kredsene skal vi samarbejde med kredsstyrelsen om god information ved pensionering og fortælle, at der også er en mulighed for fællesskab og lærerliv efter man bliver pensionist.

Og så tror jeg, som jeg har sagt så ofte før, at fastholdelse af kolleger efter pensioneringen står og falder med et godt og aktivt arbejde i den lokale kreds.

Der er ingen forslag om kontingentforhøjelse for 2016. Ikke så længe de aktive stadig betaler af på deres konfliktlån. Men så kommer der nok også en forhøjelse!

OK 15

De første forhandlinger, der blev bragt til en afslutning, var de generelle forhandlinger i CFU, det statslige område, hvor Flemming Winther fra Hærens Konstabel- og Korporalforening er chefforhandler, mens Anders Bondo er næstformand. Stiltfærdigt sagt og uden for citat har jeg ikke megen fidus til Flemming Winther som forhandler efter at have oplevet 08, 11, 13 og 15. Han går for hurtigt efter et resultat, er for vigende over for modparten og bider sig ikke fast, som Anders Bondo gør det mod KL.

På det statslige område blev jo resultatet, som I kender, at vi får 4,45 % over en treårig periode, de højeste ydelser sidst i perioden, hvor det modsatte havde været bedre.

Det er jo ikke procenter at blive fede af, men Anders Bondo trøstede mig med, da jeg peb, at det skulle være ”købekraftforbedrende”. Husk det ord! Jeg svarede, at jeg hellere havde set ham som chefforhandler i CFU.

På det kommunale område fik Anders nemlig løndelen op på 5,5 %, samtidig med at han fik tilkæmpet sig et ekstra løntrin, som oven i købet er pensionsgivende. Der er sket et flot løft gennem de sidste forhandlinger, for i dag bliver de fleste almindelige tjenestemænd pensioneret fra løntrin 44 eller 46. Det er betydeligt mere, end mange af os kender til. Jeg ved godt, at der altid har været tradition for, at resultatet er bedre på det kommunale område, og at man på det statslige område er mere såkaldt ”konservativt tilbageholdende”. Men det irriterer mig.

Men det var ikke løndelen, som gav anledning til diskussion blandt de aktive i foreningen, men de resultater, som Anders havde opnået i forhold til forbedringer i arbejdstidsaftalen.

Det var ikke det store resultat, men det er efter min mening trædesten i den rigtige retning, små forbedringer i forhold til skolelederne og TR indflydelse. Det gav, som vi så, anledning til en heftig debat i kredsen, ved medlemsmøder og – ikke mindst – på Folkeskolens hjemmesider.

Personligt er jeg overbevist om, at en tur i Forligsinstitutionen ikke ville have givet et bedre resultat, for slet ikke at tale om en strejke, som vores medlemmer slet ikke var psykisk i stand til at klare så hurtigt oven på Lov 409 og konflikten i 2013. Afstemningsresultatet blev godt 70 % ja og ca. 30 % nej.

En betragtelig procent af nejstemmer, men formanden var tilfreds.

På de kommunale myndigheder må det også gøre et vist indtryk, at så stor en del af deres ansatte er utilfredse med deres arbejdsvilkår!

ILO

Efter lovindgrebet i 2013 indgav DLF sammen med FTF en klage til FN's faglige organ for arbejdsmarkedsspørgsmål, ILO, International Labour Organization, over regeringens indgriben i de kollektive forhandlinger. Klagen drejede sig om regeringens direkte indblanding i selve forhandlingerne og sammenblandingen af dens rolle som henholdsvis lovgiver og arbejdsgiver.

Armslængdeprincippet er her ikke overholdt. Desuden klagede foreningen over ikke at blive hørt overhovedet i forbindelse med lovindgrebet, mens modparterne i KL og CFU var tæt inddraget i selve udformningen af lovindgrebet. Klagen blev behandlet i ILO i november 2014 og meddelte i sin afgørelse, at det var vigtigt, at regeringen understøtter og fremmer frie, reelle forhandlinger. ILO beklagede, at regeringen ikke havde fundet det nødvendigt at konsultere Danmarks Lærerforening i

udformningen af lovindgrebet, og ILO udtrykte forventning om, at der efterfølgende ville blive ført frie og fair forhandlinger om arbejdstid på undervisningsområdet.

Og hvordan reagerede regeringen så på denne pænt store næse? Bogstaveligt talt ikke. Og hvor var såkaldte frie kritiske presse henne?

Det er da ikke en hverdagsbegivenhed, at en regering får en næse fra et FN organ.

Kun Enhedslisten indkaldte til åbent samråd på Christiansborg, hvor jeg selv var til stede. Beskæftigelsesminister, Henrik Dam Christensen, og finansminister, Bjarne Corydon, veg uden om og gled af på alle spørgsmål.

Min respekt for demokratiet i al almindelighed og politikere i særdeleshed kunne ligge på et meget lille sted, da jeg gik fra Christiansborg den dag.

Skete der ændringer i proceduren ved OK 15? Nej, regeringen har fastholdt, at kun arbejdsgiverne inddrages, mens arbejdsgivernes organisationer holdes ude. Senest da regeringen nedsatte et implementeringsudvalg under Finansministeriet med fokus på lærernes nye arbejdsregler. Her er kun KL, Moderniseringsstyrelsen og forskellige ministerier involveret. – For at føje spot til skade skulle man ved overdragelsen af Finansministeriet fra Corydon til Hjort Frederiksen høre den ny minister rose Corydon for at han havde stået fast og stejlt over for lærerne i 2013. ”Godt gået” lød det fra Hjort Frederiksen. – En grov og uforskammet hån mod Danmarks lærere.

Konsekvenser af folkeskolereformen og Lov 409

Jeg vil ikke sige så meget om folkeskolereformen og Lov 409’s konsekvenser, da jeg ved, det er noget af det, som Dorte Lange vil komme ind på i morgen. Men der er ingen tvivl om, at det er en massiv udfordring for vores aktive kolleger, at de er blevet bedt om at undervise flere timer på bekostning af den tid, der skulle bruges til at forberede og efterbehandle undervisningen. Mange steder spærres lærerne inde - ja jeg kalder det spærres inde - fra kl. 7.30 til 15.30 og skal forberede sig og finde hul til teammøder i de huller, der er mellem undervisningslektionerne. Jeg siger jer ærligt: Det holdt jeg ikke til!

Eller hvad siger I til et begreb som læringsmålsstyret undervisning? Det er virkelig New Public Management, så det vil noget. Alt i samfundet skal styres af økonomien og politikere/økonomer som Bjarne Corydon.

Det har da også på de fleste skoler ført til en betydelig forværrelse af arbejdsmiljøet.

Flere lektioner og for mange opgaver i forhold til den tid, der var til rådighed, har naturligt nok påvirket foreningens medlemmer markant. Sygefraværet har været stærkt stigende, og tal fra kommunerne tyder på, at langtidsfraværet er steget mest. Det markant højere sygefravær har betydet, at et øget antal af medlemmer er blevet afskediget pga. sygdom, hvor det er forholdene på arbejdspladsen, der er årsagen.

Er det fair?

I mange kommuner, hvor der ikke er nogen forståelse for samarbejdet med den lokale kreds, er der store rekrutteringsproblemer. Mange forlader folkeskolen, hvis de har muligheder for det.

Venner, vi har haft den gode tid!

Kongres

I dagene 8. – 10. september 2015 afholder Danmarks Lærerforening kongres i Tivoli & Congress Center i København. Det er en såkaldt stor kongres med en politisk formandstale, gæster og forslag til vedtægtsændringer. Jeg som jeres HST medlem og de 10 kongresdelegerede fra fraktion 4 er på deres pladser i salen. Men jeg vil sige til jer, der bor i København eller i nærheden af hovedstaden: Und jer selv den oplevelse at være med til en kongres som tilhørere. Ikke mindst kongressens åbning, hvor den ny undervisningsminister vil være til stede og tale til kongressen. Det er

spændende, hvad hun vil sige. Hun kan dårligt være værre end den foregående kvinde på podiet! Vi har på forhånd fået formandens meget lange skriftlige beretning, men der er tradition for en omfattende mundtlig beretning fra formandens side på de store kongresser.

Der er fra HST bl.a. forslag om, at HST decimeres med 2 personer. At der kun skal være kongres hvert andet år. At der åbnes mulighed for generalforsamling hvert andet år i kredsene. At skolelederforeningen kun skal have 4 kongresdelegerede. Der foreslås en ændring af udgivelsen af medlemsblad(e). Så langt jeg har forstået, drejer det sig om at etablere et udgiverselskab, så bladet Folkeskolen kan få mediestøtte!

Men bladet er i vores vedtægter, så det skal have 2/3 flertal. Så er der forslag til aflønning af formand, næstformand, FU medlemmer og øvrige HST medlemmer.

Lidt af en blandet landhandel, som nok skal give anledning til stormløb på kongressens talerstol.

Der skal også vælges formand og næstformand, men det bliver nok ikke så spændende, for begge genopstiller.

Hovedstyrelsesvalg

Som I kan se i det seneste nummer af Folkeskolen, er der udskrevet valg til HST for perioden 1. januar 2016 til 31. december 2019. Alt efter beslutning på kongressen skal der vælges 20 eller 18 aktive medlemmer til HST, og der bliver kamp til stregen, da kun Sauer, Henrik Poulsen og Niels Munkholm stopper, og der er flere kandidater allerede nu, end der er pladser.

Min plads som repræsentant for fraktion 4 bliver også ledig, da jeg som meddelt, har valgt at stoppe. Det er ingen hemmelighed, at jeg peger på Gitte, Birgit Bruun fra Roskilde, som min afløser.

Gitte har været kongresdelegeret siden 2008, altså over 7 år, og gjort en fin indsats i vores lille gruppe - og ligeså på årsmøderne. Hun har politisk tæft og har fra sit aktive lærerliv erfaring i at forhandle. Jeg er overbevist om, at Gitte vil være en dygtig repræsentant for fraktion 4 i HST. Jeg vil varmt anbefale årsmødet at støtte Gitte, men først den 16. november kl. 16.00 ved vi, om der er andre kandidater. Hvis der i denne forsamling skulle være kandidater, syne jeg, det ville være fair at sige det her på årsmødet.

Seniorkurser og Nordisk Pensionisttræf

Når det drejer sig om seniorkurser, er ingen vel i tvivl om, at jeg havde håbet, at fraktion 4, inden jeg gik af, havde 5 kurser hvert år. Derfor var det også særdeles smerteligt for mig, da sparerunden var til behandling i HST, måtte acceptere at afgive det femte kursus i lige år. Når der skal spares et tocifret millionbeløb, må fraktion 4 også yde sin del, og dette var prisen.

Jeg har været så stolt af kvaliteten af vores seniorkurser og kunne inderligt ønske, at endnu flere af mine medlemmer kunne opleve det gode indhold og fællesskabet på kurserne. Men det **var** prisen, og vi slap oven i købet for at betale transporten, skønt jeg først havde accepteret dette. Men da HST efter at have kappet 2 årlige medlemskonferencer ikke mente, at medlemmerne skulle betale for transport, brød jeg ind og bad om de samme betingelser for fraktion 4. ”Ja, det må der vel være, ikke”? sagde formanden - jeg kunne godt se på nogle af mine kolleger, at det var de ikke helt enige i, men sådan blev.

Nogle gange skal man være hurtig ved taleknappen i HST;-)

De 4 kurser i år var igen meget vellykkede. Spændende var det, ”at Politik og Christiansborg” blev afholdt den torsdag, der var folketingsvalg. Jeg havde fået lokket et par ekstra tusind kroner ud af Yvonne Monrad i dagens anledning, så vi kunne dels synge med den muntre sangerpræst og se valgresultater på storskærm, mens vi kunne nyde lidt ekstra vin, øl og vand med nogle snacks. Valgresultatet var de fleste ikke så glade for, men stemningen var god.

Kurset ”Film” på Gl. Avernæs var også godt, men det var barsk at opleve Nils Malmros præsentere og kommentere sin meget stærke film ”Sorg og glæde”.

Så gled ”Lokalhistorie og øl” lidt lettere ned. Vi har simpelt hen fået fat i Danmarks største ekspert ud i øl, Carsten Berthelsen, som finder 12 spændende øl med en procent fra 4,5 til 12, så stemningen er rigtig god, når vi sidst på eftermiddagen er færdige med at smage. Og ingen skal ud at køre før næste dag kl. 15.00!

”Kunst og kultur” på Skarrildhus med 90 deltagere var også en succes; og så gør det jo heller ikke noget, at solen skinner, når vi skal bese Elia og Carl Henning Pedersens friser i Angligården!

Det er anstrengende at være leder af seniorkurser, for man er på, fra man viser sig i spisesalen om morgenen, til man tørner ind ved midnat. Men jeg holder meget af at møde mine medlemmer og også dér drøfte pensionistpolitik. Det glæder mig også, at det gennem de sidste år er lykkedes at få det andet HST medlem til at blive på hele kurset og ikke stikke af efter de 3 timer på førstedagen. Det betyder ikke bare noget for deltagerne, men også for HST medlemmet, at de møder nysgerrige og engagerede pensionister.

Næste års seniorkurser bliver efter ønske fra kursusafdelingen de samme ”prøvede og sikre” kurser, da det er et nyt HST medlem, som skal styre dem.

Nordisk Pensionisttræf var i år i Island. Sikke en succes. Stedet Selfoss sydøst for hovedstaden Reykjavik. Vi oplevede Gulfoss, Geysir og fik en tur ud til de smukke Vestmannaøer, hvor vi i blæst, men sol sejlede rundt om hovedøen Heimay. Og næsten alle dage skinnede solen. Vi oplevede at se toppen af Hekla i sol! Noget ret sjældent. På turen havde jeg Gitte som medhjælper, da sekretariatet havde svært ved at frigøre en person pga. barsel og sygdom.

På sådan en tur og alle seniorkurser er det nødvendigt og godt at have en kollega fra de kongresdelegerede med. Uden går det ikke. Derfor en meget stor tak til Kaja, Gitte, Børge, Mogens og Monika for deres indsats.

Dette er så min sidste årsmødeberetning. Det har ikke været nemt at tage beslutningen om at stoppe som HST medlem. Arbejdet i HST har engageret mig meget, lige fra starten. Jeg ved godt, det var udfordrende, Jeg har altid ment, at man som menneske lever af de udfordringer, man får. Denne udfordring har i min sene alder været én af de store, men jeg har været glad for den. Allermest har det glædet mig at møde medlemmerne på kurser og ude i landet, i kredsene, hvor livet udfolder sig. I HST griner de lidt ad mig, når jeg siger ”mine medlemmer”, men sådan har jeg haft det med opgaven. Sådan oplever jeg det i det personlige møde med medlemmerne i kredsene, på kurser, til møder med de kongresdelegerede og på årsmødet.

Tak for jeres tillid, for jeres opmuntring og konstruktive kritik. Tak for jeres overbærenhed, når jeg kvajede mig.

Tag godt imod min afløser.

Det er et stort og ansvarsfuldt job, ind imellem lidt af en ensom post, men mine medlemmer - se der var den igen - har fået mig til at holde ud og fortsætte, for i mine øjne er fraktion 4 en væsentlig del af Danmarks Lærerforening. At være lærer er ikke noget, man bliver pensioneret fra. Det er en livsstil.

Tak til jer alle sammen for jeres tillid og tålmodighed!

Pas godt på fraktion 4 og Danmarks Lærerforening.

Hermed overgiver jeg min beretning til årsmødets behandling.